

Przyjaciel Ludu

Biuro polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski.

"Przyjaciel Ludu" wychodzi w Kępnie trzy razy tygodniowo i to: na wtorek, czwartek i sobotę. — Cena wynosi na wszystkich urzędach pocztowych 225 mk. na kwartał, z odesłaniem do domu 225 mk. na kwartał.

Adresować należy:
Drukarnia Spółkowa T. z o. p., Kępno-Kempen i. P.
Ekspedycja i drukarnia znajdują się przy ulicy Poincy nr. 54 obok Marku Ludowego. — Konto czekowe Wrocław 7379. Telefon 47.

Ogłoszenia kosztują: wiersz petytowy, jednołamowy 40 fen., w dziale reklamowym dwułamowy 80 fen. — Na większe i więcej razy się powtarzające ogłoszenia i reklamy udzielamy odpowiedni rabat.

Drukarnia i nakładem Drukarni Spółkowej T. z o. p. w Kępnie. — Redaktor odpowiedzialny Tofil Cielicki w Kępnie.

Nr. 51.

Kępno na czwartek 20. listopada 1919.

Rok VI.

Polska otrzyma kardynała kuryalnego.

Warszawski korespondent „Gazety Perannej” przesyła następujące informacje o spodziewanych w Polsce zmianach kardynalskich:

Warszawie krąży wieści, że wnet po swojej śmierci na arcybiskupa ks. Ratti, jako nuncjusz, będzie mógł zawiadomić przynajmniej jednego z kościoła katolickiego w Polsce o obdarzeniu przez papieża kapeluszem kardynalskim. Otrzyma ten kapelusz kardynalski — na ten czas — w Warszawie w świecie kościelnym i w politycznym najrozmaitsze pogłoski. Jedni uważają kardynałem zostanie arcybiskup gnieźnieński jako prymas kościoła polskiego i legatus do Stolicy Apostolskiej. Gdyby tę sprawę miano rozstrzygnąć tylko ze stanowiska czysto formalistycznego, kapelusz kardynalski należy się księdzu...

Brakuje przecież pogłosek, że kapelusz kardynalski przypadnie ks. arcybiskupowi Kakowskiemu. Wszakże kardynałem i jako taki ma być powołany do Rzymu. Polska jako duże państwo posiadające ludność katolicką ma prawo tak, jak Niemcy, Hiszpania, do posiadania w Rzymie kardynała kuryalnego, który informowałby papieża o najbliższych doradcach w sprawach Kościoła katolickiego w Polsce.

Nie tedy ma być wywyższony, aby być usuniętym. Na arcybiskupa warszawskiego ktoś inny — ktoś bardziej nadający się do tych warunków polityczno państwowych, aniżeli Kakowski. Jest rzeczą wykluczoną, że Kościołowi katolickiemu w Polsce przypadnie jeszcze jeden kapelusz kardynalski. Wtedy, rzecz prosta, otrzyma go prymas polskiego ks. arcybiskup Dalbor. Najbardziej zaś kandydatem do kapelusza kardynalskiego po tych dwóch dygnitarzach Kościoła będzie arcybiskup krakowski, Sapieha.

Państwo żydowskie w Palestynie.

Wobec powstanie w Palestynie udzielne państwo żydowskie. W zasadzie istnieje ono już dzisiaj, chociaż nie przybrało praktycznych form. Albowiem właśnie dwa lata temu, 2. listopada 1917 r., angielski, Balfour, oświadczył urzędowo, że państwo żydowskie powstanie. Wypowiedzieli je w imieniu zasady samostanowienia narodów w języku hebrajskim. Wobec koalicyjnej zdały wobec nich deklarację, że uznają obietnicę, daną żydom przez Anglię. Od tego czasu zatem stało się rzeczą pewną, że państwo żydowskie powstanie. Wobec słowy, dążenia narodowej partii żydowskiej pod nazwą syonistów, zostaną zrealizowane. Między żydami było wielu takich, którzy tę obietnicę uznawali za obietnicę, daną żydom przez Anglię. Od czasu jednak, gdy żydzi amerykańscy stali się dominującym. Wogóle uważają, że teraz w sprawach narodu żydowskiego nadają żydzi amerykańscy, gdy przed wojną w nich mieli żydzi w Niemczech. Wobec państwa żydowskiego w Palestynie nie ma wątpliwości, chociaż dla tego, że w tej żydowskiej państwie wobec 700 tysięcy Arabów, tylko 100 tysięcy żyje. Ścisłe więc mówiąc ziemią arabską, którą wzięli żydzi samych, którzy ojczyznę opuścili, w tym rozleźli się świećcio. Wobec tedy Palestyna musi się na nowo stać

żydowską. Anglia otrzymała od koalicji polecenie do zajęcia się tą sprawą.

Podstawową rzeczą przy odbudowie państwa żydowskiego w Palestynie musi być reforma rolna. Ma ona zostać przeprowadzona w inny sposób, niż w innych krajach. Mianowicie cała ziemia stać się ma własnością państwa, które ją parcelami da w dzierżawę poszczególnym obywatelom swoim żydowskim. W regule dzierżawa taka ma trwać 40 lat.

Ażeby tego dopiąć, Anglia wydała zakaz sprzedaży ziemi. W przyszłości bowiem tylko państwo grunt może nabyć i posiadać. Nie będzie to zbyt trudną rzeczą, bo w Palestynie bardzo wiele gruntu leży odłogiem. Wszystką tę nieuprawioną ziemię państwo zabierze tak samo, jak bardzo wielkie majątki ziemskie, będące własnością rodziny sultańskiej. Wielkich zaś właścicieli ziemskich, którzy są wyłącznie Arabami, państwo żydowskie wywłaszczy i splaci.

Będzie potrzeba przeprowadzić w Palestynie bardzo wielkie miliorowe gruntu, oraz odwodnienie niektórych okolic, ażeby w ten sposób usunąć źródło choroby zwanej malarią, w okolicach błotnistych często zachodząca. Podstawą gospodarstwa palestyńskiego będzie ogrodnictwo i plantaż.

Przekształcenie całego kraju, jakim jest Palestyna, pod względem gospodarczym, społecznym i politycznym wymaga bardzo znacznych pieniędzy. Ale ktoś, jak nie żydzi całego świata, mają środki po temu, ażeby takiego dzieła dokonać!

Przy tej sposobności warto dodać, że z chwila, gdy żydzi mają pewność odbudowania państwa żydowskiego, oraz więcej rozszerza się między nimi używanie języka hebrajskiego jako języka codziennego. Wiadomo, że żydzi w potocznym życiu używali narzecza niemiecko-żydowskiego, np. żydzi w Polsce i w tym żargonie wydają gazety. Niektórzy z pomiędzy nich przemawiali za tem, aby ten żargon był urzędowym językiem żydowskim, zaś język hebrajski aby pozostał językiem kościelnym i uczonych. Atoli pierwiastek narodowy zwyciężył i uznał jedynie słusznym język hebrajski za narodowy język żydów. W Palestynie żydzi używają w ostatnich czasach tylko tego języka w życiu potocznym. Rozbudzone nadzieją odbudowy państwa uczucie narodowe podziałało pod tym względem na żydów, jak ożyweza rosa na wysuszoną ziemię. Językiem wykładowym we wszystkich szkołach żydowskich, niższych i wyższych, technicznych a także na uniwersytecie żydowskim w Jerozolimie, jest dziś język hebrajski.

Straty serbskie w wojnie światowej.

Według ostatnich obliczeń — straty armji i ludności cywilnej serbskiej w wojnie światowej wynoszą 1 330 925 ludzi. Szczegóły tych strasznych strat przedstawiają się następująco: Od początku wojny do końca roku 1915 zginęło 170 tys. 925 ludzi, na różne choroby epidemiczne zmarło 350,000 ludzi. Przed rozpoczęciem ofensywy austriackiej w jesieni r. 1915 armja serbska liczyła 150,000 ludzi, z czego zginęło na Korfu i Albanji 60,000 i, oraz 80 000 młodych rekrutów, którzy nadeszli krótko przed rozpoczęciem ofensywy. Serbskie biuro prasowe dowodzi powodem ich śmierci były przeszkody, stawiane ze strony rządu włoskiego, który odciągał się z wydaniem pozwolenia na przemarsz wojsk serbskich przez Durazzo i Valonę do Włoch. Z ludności cywilnej zginęło w górach albańskich wskutek głodu i zimna 250 000 ludzi. Z 200,000 zakładników, znajdujących się w Niemczech, Austrii i Bułgarji, zmarło 130 000 ludzi. Niemcy, austriacy i bułgarzy zamordowali, zastrzelili i powiesili 90,000 ludzi. Sami tylko bułgarzy w obwodach Nizki, Leskawici i Propji wymordowali 40 000 kobiet i dzieci, znęcając się nad nimi w najokropniejszy sposób. Na froncie solunskim zginęło 40,000. Otóż dowód kultury jaką się szczyciły państwa centralne, mordując i niszcząc wszystko, co niegdyś miały.

Trocki w roli prześladowcy chrześcijan.

Według doniesienia berlińskiego wydania „Wremij” z dnia 15 października wydarzył się na zebraniu robotników w Bałtyckiej fabryce w Piotrogradzie wypadek, mający bardzo niemiłe znaczenie dla Trockiego:

Trockij zwołał zebranie robotników „Ochrony czerwonego Piotrogradu”, na którym przemawiał wśród znacznego zgłębku, wywołanego przez robotników i niezadowolonych bolszewików. Gdy burza nieco się uspokoiła, zainterpelował jeden z robotników Trockiego następującem zapytaniem: Jak możesz Pan głosić wolność, skoro nie zezwalaasz nam nawet modlić się do Boga. Prześladowacie naszą cerkiew prawosławną, wyrzucacie ze szkół nasze święte obrazy, nie chcecie zezwolić, by dzieci nasze według prawideł Chrystusa uczono i wychowano. Oddajcie nam nasze święte obrazy, które wam w niczem nie zawadzają!

Trockij wysłuchał milcząco powyższych słów, potem odpowiedział: Wasze święte obrazy usunęliśmy ze szkół dla tego, ponieważ raziły one dzieci innowierców i obrażały ich uczucia religijne, daliśmy każdej religji równe prawa!

Dalej nie mógł mówić, bo przerwano mu krzykami, że to jest nieprawda, że kłamie, że tylko dlatego to uczynił i że dla tego prześladowanie Kościoła, ponieważ posiada wszelką władzę.

Wobec oburzenia i hałas doszły do takich granic, że Trockij zaprzestać musiał dalszego przemawiania i trzeba było zamknąć zebranie wśród gwizdania i pogródek.

Trockij, jak również i towarzyszy jego Lenin wysłali ogromne oburzenie wśród klasy robotniczej szczególnie tam, że z ich nakazu wyrzucano z grobowców i trumien w oczach tłumów święte szczątki i relikwie, które bezszczęszczono, chcąc tem samem narodowi pokazać, jak nierozsądną jest jego wiara w Boga i cześć dla świętych.

Tego rodzaju wystąpieniem dwaj ci towarzysze osiągnęli skutek wręcz przeciwny, gdyż wzburzyli i podrażnili do żywego cały naród rosyjski, który mimo wszechwładzy bolszewizmu pozostał wiernym swym przekonaniom religijnym, ale nawet stał się na tym punkcie bardzo czułym.

Prof. Romer o granicach Polski.

Do Lwowa powrócił z Paryża prof. dr. Romer znakomity znawca stosunków etnograficznych na ziemiach polskich. Był on jednym z referentów delegacji polskiej na Kongresie pokojowym, dlatego obserwował zbliżone prace i tendencje kongresu. We Lwowie wygłosił prof. Romer odczyt w którym podniósł kilka charakterystycznych szczegółów z przebiegu konferencji paryskiej i zaznaczył zmienne nastroje, jakie panowały tam dla sprawy polskiej.

Podkreśliwszy, że konferencje pokojowe otoczone były tajemniczością z którą snadnie mogłaby iść w zarady tajna dyplomacja, zarysował kontrast rażący między Wilsonem a Clemenceau, podkreślając iż w Paryżu nie miało się bynajmniej wrażenia, iż z wojny światowej czwórporozumienie wyszły zwycięsko.

Anglicy i Amerykanie pracowali dla dokonania na kongresie paryskim i dlatego chcieli Polskę jako etnograficznej, nie wielkiej i potężnej gdyż Anglja chciała teraz spać spokojnie tak, jak to miało miejsce po wojnach napoleońskich.

Sprawy polskie dopiero od kwietnia poszły leiej dla nas. Jeśli zaś sprawa Galicji wschodniej dotąd jeszcze nie jest definitywnie załatwioną, przyczyną tego należy szukać w stosunku czwórporozumienia do Rosji. Ogółem biorąc granicę wschodnią Polski nie będą stałe określone ani przez kongres pokojowy, ani przez plebiscyt, lecz jedynie przez nastrój i wolę narodu naszego.

Dowodem tego najlepszym głębokie wrażenie, jakie na konferencji pokojowej uczyniły deputacje chłopcy z Litwy i Białorusi, oświadczaające się za przynależnością do Polski.

Jak pracują w Belgii?

Znany publicysta paryski Maurice de Valette ogłasza w „Journalu” szereg niezmiernie zajmujących wywiadów z belgijskimi mężami stanu.

Belgia zmartwychwstaje. Praca wre. Niemcy pozostawili gruzy i ruiny, ale dzięki niesłychanej energii i pomysłowości rządu, dzięki patryotyzmowi i kulturze ludu belgijskiego odbudowa życia całego postępuje coraz pomyślniej.

Oto minister kolei Renkwin oświadczył korespondentowi, że udało mu się już dźwignąć kolejnictwo belgijskie z upadku. Jak to uczynił? Oto, co mówi:

— Po ogłoszeniu zawieszenia broni koleje nasze były w stanie rozpaczliwym. We Flandryi zniszczone kompletnie. Niemcy powyrwali szyny na przestrzeni 4000 kilometrów. Materiału nie było. Miałem do rozperzania 300 lokomotyw, z których każda była uszkodzona. Dzisiaj mam 4368 lokomotyw. Z tych 2000 są w użyciu. Inne naprawia się. Prawie że nie miałem wagonów. Teraz mam 75000 wagonów towarowych i 5000 wagonów pasażerskich. Sądzę, że za miesiąc kolejnictwo belgijskie powróci do stanu przedwojennego. Wyjąwszy jeden most i jeden wielki tunel, wszystkie prace nad odbudową będą ukończone.

W dalszym ciągu minister opowiedział, w jaki sposób zdołał osiągnąć w tak stosunkowo krótkim czasie równie pomyślne rezultaty:

— Sprowadzałem materiał, skąd się tylko dało. Postarałem się o transporty z krajów sprzymierzonych o jak największą część z materiałów niemieckich. Skorzystałem z przemysłu krajowego, a pewnego dnia kiedy zostałem ministrem, zwołałem moich szefów sekcji i rzekłem im:

„Nie znam się na stronie technicznej kolejnictwa. To pozostawiam wam. Ale wymagam stanowczo, aby pociągi były puszczane w ruch. Wymagam nie będę przyjmował. Przypuszczam możliwość 15 procent pomyłek, ale żądam inicjatywy.”

Zrozumiano mnie. Nie ucieliśmy prawie wcale wypadków nieszczęśliwych. Deficyt z 300 milionów spadł do 150 milionów. Przychodzą wprawdzie skargi na brak wagonów, ale to tylko dlatego, że przemysł jeszcze szybciej odbudowuje się, niż kolejnictwo.

I minister dróg lądowych i wodnych, jeden z przywódców socjalizmu, Anseele, osiągnął świetne wyniki. Nie tylko, że przywrócił zniszczone kanały do dawnego stanu, ale rozpoczął budowę nowych dróg. Oświadczył on, że wprowadzie pracę 50 godzin tygodniowo, zamiast 60, jednakże wydajność pracy nie zmniejszyła się wcale. W Belgii nieznanym jest zjawiskiem „fala lenistwa”, o jakiej mówi się we Francji i w innych krajach. Tam wszyscy chcą pracować.

— A strejki? — zapytał p. Valene.
— Wykluczone! W razie zatargu wzywam delegatów obu stron i żądam, aby się porozumieli z sobą. W sprawach podwyżki płac i ustosunkowania ich do drożyzny środków żywności działa specjalna komisja w ministerium pracy. Bez jej zezwolenia syndykaty robotnicze nie mogą stawiać nowych warunków.

Na czele tej komisji stoi minister Wauters, socjalista, znany organizator kooperatyw. Ten minister zajmuje się zarazem kwestią aprowizacji kraju.

— Postarałem się — powiedział Wauters — wejść do międzysojuszniczego biura zakupów. Zboże i mięso zakupuję w drodze bezpośrednich dostaw. Mam chleb, co prawda mieszany z kukurydzianką, ale wystarczającą ilość. Dla pomieszczenia zapasów mięsa kazałem zbudować wielką chłodnię o pojemności 7000 ton.

Tak się odradza Belgia. Wszyscy bez względu na różnice partyjne uznają, że pierwszym zadaniem

Wiktór Gomulicki.

Bój olbrzymów.

POWIEŚĆ HISTORYCZNA.

7)

(Ciąg dalszy.)

Obciągnął mundur, poprawił fryzurę, pomusknął wąsa — strojny, uśmiechnięty, dziarski, do pościemnego salonu wkroczył.

A tu już biegła naprzeciw niemu piękna, ośniewająca biało blondynka, cała w koronkach wieczornego nęgliżu zatopiona.

— Ach, Pepi niedobry! — Jak można tak się spóźniać!..

Dalszy ciąg wymówek zatamowano dzwoniąc głośno podłunkiem.

— Jou-Jou? — spytał książę, ujmując kobietę wpół, i kierując się w stronę sypialni, kolorową lampką wyblękitnioną.

— Tsss... — szepnęła, przytrzymując go. — Żużus śpi...

— Szkoda... Cacek mi przyniosłem — jego uciechę ucieszyć się chciałem...

— Przez cały dzień mówił o koniu...

— Dziecko kawalerzysty!.. Konia jutro mi przyprowadzą. Dziś dostanie „mundernek.” — Każ przynieść pudło, które-m w przedpokoju zostawił.

Z pudła wyjmował książę kolejno: małeńki mundurek ulański, granatowy z ponsowym rabatem, lilipucie szako z wysoką kitą, spodełki obcisłe, szabelkę, lance z chorągiewką, buciaki z brzęczącymi o-

— odbudować kraj, a dopiero potem targować się i kłócić. — A u nas?..

Sprawy polskie.

Dmowski ehory na zapalenie płuc.

Z Paryża donoszą, że Roman Dmowski zachorował. Lekarze stwierdzili zapalenie płuc. Stan jest poważny, lecz nie groźny.

Polska a Gdańsk.

Warszawa. Narady specjalnych delegatów Gdańska z reprezentantami polskiego przemysłu i handlu doprowadziły dotychczas do powzięcia następujących postanowień:

Polacy mają prawo w myśl traktatu użytkowania portu w Gdańsku bez żadnych zastrzeżeń.

Wszystkie drogi żelazne na terytorium wolnego miasta Gdańska, z wyjątkiem tramwajów i kolejek lokalnych, pozostają pod polską administracją i kontrolą.

Zarząd wolnego miasta Gdańska na żądanie rządu polskiego ma dokonać dla celów komunikacyjnych wywłaszczenia gruntów, za które skarb polski zapłaci.

Gdańszczanie mają prawo wolnej żeglugi na Wiśle, Bugu i Narwi.

Flota polska w Ameryce.

W maju jeszcze przyszła wiadomość z Ameryki, że Polacy tamtejsi podjęli myśl utworzenia „Polsko-Amerykańskiej Linii Okrętowej” i myśl tę bez zwłoki wprowadzili na terytorium realne, składając natychmiast udziały, które w kwietniu wynosiły 200 tys. dolarów. Równocześnie utworzyły się drugie Towarzystwa polskie o celach zupełnie identycznych, a niedawno oba Towarzystwa złąły się w jedno, aby w ten sposób pracę około utworzenia floty skierować w jedno łozysko i ten samą pracę przyspieszyć i ułatwić.

Pierwszy okręt zakupiony zostanie w bieżącym miesiącu. Towarzystwo wysłało do Naczelnika państwa następujący telegram kablowy:

„Naczelnik Rzeczypospolitej Polskiej General Józef Piłsudski, Warszawa, Polska.

7000 członków „Poland America Line” w Chicago uchwalilo jednogłośnie na walnym zebraniu dn. 10. lipca 1919 złąć się w jedną organizację z „Polish American Navigation Corporation” w Nowym Jorku w celu stworzenia polskiej morskiej floty handlowej i pasażerskiej za pieniądze, zebrane wśród polskiego społeczeństwa i przesyła gorące pozdrowienie Naczelnikowi, premierowi Paderewskiemu, Sejmowi i Rządowi polskiemu.

Czesław Łukaszkiewicz, przewodniczący.

I. S. Frenzel, sekretarz.”

Komunikat sztabu generalnego z dnia 9 bm.

Front litewsko-białoruski: Na odcinku na wschód od Dźwińska wzmożono działalność artylerji. W rejonie Polecka rozpoczęta dnia 3. bm. akcja naszych wojsk została pomyślnie ukończona. W rejonie Bobrujska rozbiły nasze wojska śmiałym wypadem gromadzące się siły nieprzyjacielskie. Ilość jeńców powiększyła się o 200 szeregowców i kilkunastu oficerów, zaś zdobyto 4 działa i karabiny maszynowe. Na reszcie frontu wzmożona działalność wywiadowcza. Front wołyński; Spokój.

strogami...

Kobieta zanosiła się od śmiechu radosnego, przyciskając każdą drobnostkę do ust, do piersi.

Z sypialni dobiegło wołanie dziecięce:

— Tiatia!.. Tiatia!..

— Przez sen cię poznał!.. — zawołała matka z uciechą. — Chodźże prędzej, bo gotów z łóżeczka wyskoczyć...

Pobiegli oboje z pełnymi rękoma podarków. Ale choć spieszyli się, uprzedzono ich. Po dywanie toczył się już, jak kula, tłusciuchny dwuletni chłopczyca, a jasnymi potarganymi włoskami w samej koszulce, boso... Książę pochwyił chłopca, w górę podniósł, okrążył buzią i wielkie błękitne oazy pocałunkami okrywał. Dziecko zarzuciło pulchne rączki na szyję ojca; przytulone, uśmiechnięte, z uciechą pieszczotom się poddawało.

— Szczęśliwy tatusiu! — mówiła kobieta, obejmując obu miłośnym spojrzeniem — nie wiesz nawet jak twój syn jest w tobie zakochany. Po całych dniach bawi się twoją miniaturą; nie zaśnie, dopóki się o ciebie nie wypyta; w nocy budzi się, na pościeli siada i woła; — Tiatia!.. tiatia!..

Książę oddał dziecko matce, spowazniał.

— Staraj się go od tego odzwyczaić... — pochmu... kł...

— Dlaczego?

— Nie trzeba przywiązywać się do rzeczy nie-trwałych.

— Nie rozumiem cię, mój Pepi...

— Cóż nietrwałszego nad życie żołnierza! Słyszałem piosenczkę, w której matka zaklina córkę, żeby poślubiła raczej żebraka, dyabła, śmierć nawet samą, niż księcia lub króla, gdy na wojnę wyruszają.

— Dziewczyna wszakże matki nie posłuchała...

— Niestety!

Ks. Adamski w misji do Ameryki

Jak się dowiadujemy, ks. patron Adamski wyjeżdża do Ameryki w sprawie propagandy za polską polityką zagraniczną. Ks. Patronowi towarzyszą dyrektor piński i p. Bednarowicz z Banku Związku Spółek robkowych.

Polska wobec swoich żydów.

P. Samuels wysłany przez rząd angielski do Pragi dla zbadania stosunków żydowskich tamże, miał wiadomość przedstawić „Jewish Times” w Kłujstwierdził, że Polska spełniła wszelkie zobowiązania zaciągnięte w stosunku do żydów w traktacie wiedeńskim. Zadaniem jego ma być doprowadzenie do porozumienia w Polsce między ludnością chrześcijańską a żydowską.

8-godzinny czas pracy w Polsce.

Komisja przemysłowo-handlowa zakończyła prace nad projektem ustawy o 8-godzinnym dniem roboczym. Zasadę 8-godzinnego dnia pracy przystosowaną ją również do sobót; przyjęto też za bezwzględne i całkowite wypoczynku niedzielnego.

Komisarz polski przy komisji plebiscytowej w Cieszyńskim.

Przy koalicyjnej komisji plebiscytowej będącej rzędował komisarz rządu polskiego i czoskiego, strony polskiej Cieszyńska Rada narodowa zaplanowała na komisarza posła Jana Zamorskiego, stał na czele delegacji polskiej przy misji entente w Cieszyńsku. Okres przygotowań do plebiscytu będzie 4 miesiące.

Sprawy polityczne

Komisja koalicyjna dla krajów bałtyckich

wyjechala już z Berlina, gdzie zabawiła kilka dni celem zabrania informacji. Członkowie komisji zdania, że rząd niemiecki zajmuje w sprawie wojny z krajów bałtyckich stanowisko niejasne.

Bermont uznany za zdrajcę.

Z Kopenhagi donoszą: „Sweobodnaja Rossija” mieszczą enunecję rządu Liasonowa do Estonii i Łotwy. Liasonow powiada w tej enunecji, że gen. Judenicz, głównowodzący frontu zachodniego zakomunikował oficjalnie, że Bermont uznany został za niesubordynację i atak na Łotwę, zdrajcą ojczyzny, Oddziały jego wyłączone ze spisu armji rosyjskiej. Judenicz prosi rząd polski i estoński, by oddziały Bermonta nie wchodziły do wojska rosyjskiego.

Nowy król węgierski?

Według doniesień „Daily Mail” ma nastąpić ogłoszenie nowego króla węgierskiego, którym być 7-letni syn byłego cesarza Karola, Arcyksięcia Austrii i Włoch, Oton.

— I wierz mi, że już tak do końca wszystkich dziewczynami będzie...

— Ha, nie bez powodu inna pioseneczka...

„Sznurem panny, sznurem za pięknym mundurem...”

— Gdybyż tylko panny!..

Joujou przerwał spór rodziców.

— Tiatia, tonia!.. — wołał, czepiając się ojca.

— Koni będzie jutro. Tymczasem masz...

i to... jeszcze... i tamto...

Obrażał dziecko błyszczącymi podarkami.

— Tiatia cacy!.. Tiatia lala!.. — wołał z ciony chłopczyca z płonącymi, jak gwiazdy, oczami.

Ubrano go w mundurek, włożono mu szako, rękę szabelkę.

— Teta Ziuziu tiatia!.. wykrzykiwał radośnie.

Mama da Ziuziu buzi!..

Nadstawał policzek matce, która go przytulała, okrywała, zapewniając, że jest prawdziwym żołnierzem.

Książę na tem nie przestał. Na widok żołnierzyka, obudziła się w nim natura wojownika. Musztrować zaczął synka; uczył go marszu, komendy. Joujou przewracał się co chwila na bok, śmiejąc się, a matka z rękami fikając. Śmiejąc się, matka mieszkała rozbrzmiewało krzykiem: „Szako!”

Wreszcie chłopczycę zmogło znużenie. Wypadła mu z dłoni, szako przekrzywiło się, a dyszący, stoniaty, narzucił ojcu rączki na oczy.

w tejże chwili zasnął.

— Odmalować was teraz!.. — szepnęła matka, obejmując rozkochanym wzrokiem ojca i dzieckę.

— Jeśli chcesz — rzekł książę — jutro Lessoura — mogę mu pozować. Choć tęgi zeń miniaturzysta.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Szanownej Publiczności Kępna i okolicy

podaję do łaskawej wiadomości, iż drogą kupną przejąłem stolarnię pana Hebicha w Kępnie, przy ul. Szkolnej nr 353.

Staraniem mojem będzie, życzeniem Szanownej Publiczności pod każdym względem zadosyćczynić.

Wielki zapas mebli

wszelkiego gatunku zawsze na składzie.

Urządzenie mieszkaniowe wykonuję szybko i tanio.

Najkorzystniejsze źródło zakupu

dla nowożeńców.

Proszę o łaskawe poparcie mego młodego przedsiębiorstwa.

A. KWIATKOWSKI

Kępno — ul. Szkolna.

W dniu 17-go listopada o godz. 2 giej i pół w noc zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach mój najukochańszy syn, nasz drogi brat wuj i szwagier
ś. p.

Władysław Lenart

przyżywszy lat 33. Pogrzeb odbędzie się w piątek dnia 21-go listopada br o godz. 10 przed poł. z domu żałoby.
O czem donosi w smutku pogrążona

Rodzina.

Śklarka, dnia 17. 11. 1919.

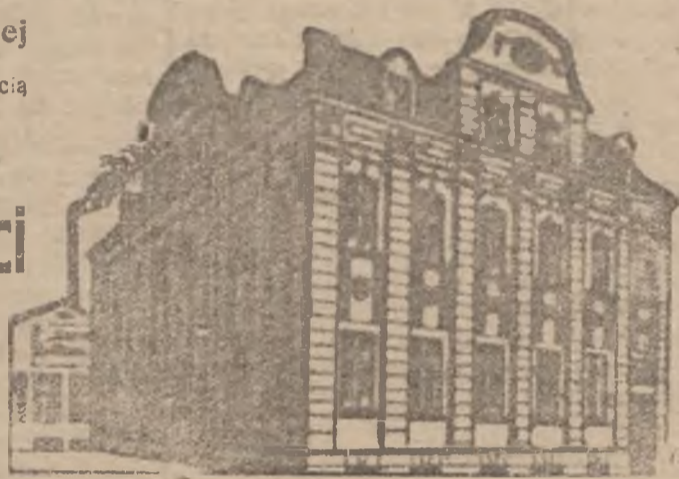
Bank Ludowy w Kępnie

w domu własnym przy ul. Młyńskiej

Spółka zap. z nieograniczoną odpowiedzialnością

przyjmuje
wkładki oszczędności

i płaci 2 pro. z wypowiedzeniem natychmiastowym
3 „ „ „ kwartalnym
4 „ „ „ półrocznym
banki otwarty w dni powszednie
od 9 do 1 i od 4 do 5 g dziny.

PP. kupcy i przemysłowcy!

Aby Was nie zapomniano, musicie się Waszej klienteli przypomnieć przez ogłoszenie. Aby to pożądaný skutek miało, musicie ogłaszać w „Nowym Przyjacielu Ludu“.

Nie pożałujecie tego!

Gospodarstwo

16 mórg w tem 4 morgi dobrej łąki z budynkami jest zaraz na sprzedaż. Sprzedam także i w parcelach.

Augustyniak

Świba II.
pow. kępiński.

Gospodarstwo

około 40 mórg wielkie w tem 10 mórg łąki jest zaraz na sprzedaż. Gdzie? wskaże eksp. Now. Przyj. Ludu.

Na sprzedaż:

1 nowy płaszcz zimowy (Ulster) 150—
1 nowe ubranie 150—
1 nowa czapka 10—
Rynek 48, II piętro na prawo.

Wszelkie druki

wykonuje szybko i tanio

Drukarnia Słótkowa

T. o. p. z w Kępnie.

Panna

która włada, czyta i pisze dobrze polskim i niemieckim językiem potrzebna od zaraz do expertacji węgla i do prac piśmiennych. Zgłoszenia przyjmuje eksp. Now. Przyj. Ludu.

Krowa

do użytku jest zaraz na sprzedaż ul. Kolejowa 284.

Lampy karbitowe.

== Karbit ==

Lampy do nafly i okowity.
Latarki elektryczne,
baterje i inne przybory do wszelkich lamp
poleca po tanich cenach

W Przewoźny

Kępno, ulica Warszawska 33b.
Telefon 152.

Kto potrzebuje

ekonomów,
leśniczych,
pokojówek,
służby,

Kto chce

nająć mieszkanie,
kupić lub sprzedać majątki, go-
scince, handle, gospodarstwa itd
uzyska to przez

ogłoszenia

w
„Nowym Przyj. Ludu“

Młockarnie do długiej słomy

sztyftówki —: maneże

nowe i stare,

sieczkarnie, wialnie, pługi, brony,

sarlawniki do kartofli —: siekacze do ćwikły,

:=: wózki ręczne :=:

oraz

wszelkie części składowe do pługa

płyty i ruszty do pieców.

poleca

po cenach przystępnych.

Jan Kłobus, Kępno

Skład maszyn rolniczych

Hotel Central

Drzewo opałowe

ma do oddania.

W Przewoźny

Tartak parowy — Telefon 152

Bank Kupiecki

Spółka zapisana nieograniczoną odpowiedzialnością

w Kępnie

przy ulicy Młyńskiej nr. 58 w domu własnym
przyjmuje

depozyta

i płaci za wypowiedzeniem kwart. p. pół.
oraz

udziela pożyczek i dyskontuje weksle

Bank otwarty codziennie od godz. 9—12.

Zarząd:

Całkosiński

Skowroński